

ประวัติและผลงาน

ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอาน

วันเกิด 22 ธันวาคม 2477

การศึกษา

- อักษรศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2502
- ครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2504
- MA. บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย Minnesota สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2507
- Ph.D. บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย Minnesota สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2510
- ว.ป.อ. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พ.ศ. 2519 - 2520

รางวัลเกียรติคุณ

- (1) ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2524
- (2) ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2528
- (3) ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (Doctor of the University – D.U.) มหาวิทยาลัย The Open University ประเทศอังกฤษ พ.ศ. 2529
- (4) ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (Doctor of Letters) มหาวิทยาลัย Andhra Pradesh Open University ประเทศอินเดีย พ.ศ. 2534
- (5) ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (เทคโนโลยีสังคม) มหาวิทยาลัยเกริก พ.ศ. 2538
- (6) วิทยาการสารสนเทศดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2544
- (7) ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การศึกษากาไกล) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2546
- (8) ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (การจัดการความรู้) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. 2547
- (9) วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (Doctor of Science) มหาวิทยาลัยเปิดแห่งฮ่องกง (The Open University of Hong Kong) พ.ศ. 2548
- (10) ประกาศนียบัตรกิตติมศักดิ์ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. 2541

- (11) นักบริหารการศึกษาดีเด่น ภาคบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2516
- (12) รางวัลเกียรติคุณนักการศึกษาดีเด่น (Distinguished Fellow) จากสภาการศึกษาเพื่อการสอนระหว่างประเทศ (International Council on Education for Teaching) พ.ศ. 2527
- (13) รางวัลเกียรติคุณผลงานดีเด่น (Outstanding Achievement Award) จากมหาวิทยาลัย Minnesota สหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2529
- (14) รางวัลราชการดีเด่นครุฑทองคำ พ.ศ. 2529 จากสมาคมข้าราชการพลเรือน
- (15) รางวัลกิตติคุณสังข์เงิน ในฐานะนักบริหารการศึกษาดีเด่น พ.ศ. 2534 จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย
- (16) นักรัฐประศาสนศาสตร์ดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2536 จากสมาคมนักรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย
- (17) นักนวัตกรรมทางการศึกษาดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2536 จากสมาคมนิเทศการศึกษาแห่งประเทศไทย
- (18) ข้าราชการแห่งปี จากหนังสือพิมพ์หลักไทย พ.ศ. 2537
- (19) นักอักษรศาสตร์ดีเด่น พ.ศ. 2538 จากสมาคมนิสิตเก่าอักษรศาสตร์และคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- (20) คนโคราชกิตติมศักดิ์ จากจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2539
- (21) บุคคลดีเด่นแห่งปี พ.ศ. 2539 จากสมาพันธ์สื่อมวลชนพันธมิตรแห่งนครราชสีมา
- (22) เมธีแห่งศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษา (FELLOW OF ACEID) องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

- (23) บุคคลตัวอย่าง พ.ศ. 2540 จากมูลนิธิเพื่อสังคมร่วมกับหนังสือพิมพ์เส้นทางเศรษฐกิจ
- (24) รางวัลเกียรติคุณผลงานดีเด่น (WACE SPECIAL AWARD) จาก WORLD ASSOCIATION FOR COOPERATIVE EDUCATION พ.ศ. 2544
- (25) รางวัลเกียรติคุณเข็มกิตติการทองคำและโล่กิตติการ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2544
- (26) รางวัลเกียรติคุณผลงานดีเด่น (MERITORIOUS SERVICE AWARD) จาก ASIAN ASSOCIATION OF OPEN UNIVERSITIES พ.ศ. 2545

การทำงาน

1. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

- (1) รองประธานฝ่ายบริหารสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์
- (2) นายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- (3) นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
- (4) นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- (5) นายกสภามหาวิทยาลัยศรีปทุม
- (6) นายกสภามหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา
- (7) นายกสภามหาวิทยาลัยศรีโสภณ
- (8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
- (9) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการศึกษา
- (10) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาสถาบันพระปกเกล้า

- (11) ประธานคณะกรรมการติดตามตรวจสอบและประเมินผล สถาบันพระปกเกล้า
- (12) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- (13) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภามหาวิทยาลัยรังสิต
- (14) ที่ปรึกษาสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
- (15) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภามหาวิทยาลัยสยาม
- (16) อธิการบดี สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์
- (17) นายกสภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- (18) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2. ตำแหน่งหน้าที่ในอดีต

- (1) อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม พ.ศ. 2512-2513
- (2) เลขาธิการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2514-2516
- (3) รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2516-2517
- (4) รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2519-2530
- (5) ประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษา และจัดทำโครงการมหาวิทยาลัยเปิด ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2519-2521
- (6) รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2520
- (7) รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2521
- (8) นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2521-2527 และ พ.ศ. 2532-2535
- (9) อธิการบดีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2521-2530

- (10) ประธานสภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ พ.ศ. 2523-2524
- (11) ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2530-2537
- (12) นายกสภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2531-พฤษภาคม 2533
- (13) สมาชิกวุฒิสภาและประธานกรรมาธิการการศึกษาและวัฒนธรรมของวุฒิสภา พ.ศ. 2531-2534 และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2538-2543
- (14) นายกสภามหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. 2534
- (15) สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประธานกรรมาธิการการศึกษาและวัฒนธรรมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2534-2535
- (16) รักษาการในตำแหน่งเลขาธิการ ก.พ. พ.ศ. 2534-2535
- (17) นายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2535-2538
- (18) อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2535-2543
- (19) รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. 2536-2541
- (20) คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2536-2543
- (21) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2537-2541
- (22) ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการจัดงานแสดงเกษตรและอุตสาหกรรมโลก พ.ศ. 2538
- (23) คณะกรรมการเงินเดือนแห่งชาติ พ.ศ. 2538-2542
- (24) นายกสภาสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ พ.ศ. 2538-2543
- (25) กรรมการบริหาร บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2540
- (26) ประธานกรรมการ สถาบันการบินพลเรือน พ.ศ. 2540-2541
- (27) กรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2541

- (14) นายกสมาคมไทย-อเมริกัน พ.ศ. 2535-2538
- (15) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรกของสมาคมมหาวิทยาลัยภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Association of Universities of Asia and the Pacific ' AUAP) พ.ศ. 2538-2540
- (16) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรกของสมาคมฟูไร์ไทย พ.ศ. 2538-2540
- (17) กรรมการบริหารสภาการแลกเปลี่ยนทางการศึกษาระหว่างประเทศ (Council for International Educational Exchange) พ.ศ. 2537-2541
- (18) กรรมการบริหาร World Association for Cooperative Education พ.ศ. 2538-ปัจจุบัน
- (19) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก สมาคมเทคโนโลยีสุรนารี มิถุนายน พ.ศ. 2540-2542
- (20) กรรมการสภามหาวิทยาลัยสหประชาชาติ พ.ศ. 2541-2546
- (21) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก สมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนาอุดมศึกษา พ.ศ. 2543-ปัจจุบัน
- (22) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก สมาคมสหกิจศึกษาไทย พ.ศ. 2544-ปัจจุบัน

4. ผลงาน

4.1 ผลงานทางวิชาการ

- (1) งานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่เกี่ยวกับอุดมศึกษา 5 เรื่อง
- (2) งานแต่งตำรา ได้เขียนตำราตีพิมพ์เผยแพร่และใช้ประกอบการสอนและการศึกษาค้นคว้าระดับอุดมศึกษา 10 เล่ม

- (28) ประธานคณะกรรมการบริหารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2543
- (29) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ และประธานกรรมการการศึกษา สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2544-2548

3. งานด้านบริการสังคม

- (1) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก สมาคมนักเรียนเก่าบวรวิทยายน
- (2) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก สมาคมครุศาสตร์สัมพันธ์
- (3) นายกก่อตั้งสโมสรโรตารีขอนแก่น พ.ศ. 2521
- (4) ประธานมูลนิธิเงินทุนเพื่องานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2530-2540
- (5) ผู้ก่อตั้งและประธานมูลนิธิจุฬาลงกรณ์ พ.ศ. 2521-ปัจจุบัน
- (6) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก สมาคมสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2527-2531
- (7) ผู้ก่อตั้งและนายกสมาคมคนแรก สมาคมมหาวิทยาลัยเปิดแห่งเอเชีย (Asian Association of Open Universities - AAOU) พ.ศ. 2530
- (8) ผู้ก่อตั้งและประธานมูลนิธิส่งเสริมทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2532-2537
- (9) ผู้ก่อตั้งและประธานมูลนิธิศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน พ.ศ. 2532-ปัจจุบัน
- (10) นายกสมาคมเกียรตินิยมการศึกษา (PDK) พ.ศ. 2533-2534
- (11) ประธานชมรมศิษย์เก่ามินเนโซต้า พ.ศ. 2533-ปัจจุบัน
- (12) ประธานชมรมนักเรียนเก่าฟูไร์ไทย พ.ศ. 2535-2538
- (13) สมาชิกโรตารีธนูรี และดุสิต พ.ศ. 2522-2540

- (3) บทความทางวิชาการ ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการศึกษา ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ จำนวนประมาณ 60 เรื่อง

4.2 ผลงานปฏิบัติงานด้านการบริหารและการพัฒนา

- (1) เป็นผู้บุกเบิก และจัดระบบงานวางแผนการศึกษาและวิจัยสถาบันในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปการศึกษา และการจัดทำแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ
- (2) เป็นผู้จัดวางระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู (ก.ค.) และร่วมจัดวางรูปแบบการบริหารการประถมศึกษา
- (3) เป็นผู้ร่วมก่อตั้งและจัดวางระบบงานของทบวงมหาวิทยาลัย
- (4) เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- (5) เป็นผู้ก่อตั้งและอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช บุกเบิกการใช้การศึกษาทางไกลเพื่อสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- (6) เป็นผู้ก่อตั้งและอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา
- (7) บุกเบิกรูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ
- (8) เป็นผู้ก่อตั้งและรักษาการอธิการบดีคนแรกของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยรูปแบบใหม่ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- (9) เป็นผู้ดำเนินการปฏิรูประบบราชการและระบบข้าราชการพลเรือน ในฐานะผู้รักษาการ ในตำแหน่งเลขาธิการ ก.พ. พ.ศ. 2534-2535

- (10) เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา และร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในฐานะกรรมการวิสามัญและประธานคณะกรรมการบริหารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา

4.3 ผลงานด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม

- (1) เป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกล ให้โอกาสผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้อย่างกว้างขวาง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้รับการกำหนดจาก UNESCO ให้เป็นสถาบันต้นแบบของมหาวิทยาลัยในระบบการสอนทางไกลที่ใช้สื่อประสมในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก และสภาการศึกษาทางไกลระหว่างประเทศยกย่องให้เป็นมหาวิทยาลัยเปิดดีเด่นของโลก
- (2) เป็นผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่ใช้รัฐวิสาหกิจเป็นแห่งแรก ถือเป็นต้นแบบของมหาวิทยาลัยอิสระที่ใช้รูปแบบใหม่ของการบริหารเพื่อประสิทธิภาพ และความเป็นเลิศทางวิชาการ
- (3) เป็นผู้ดำเนินการปฏิรูประบบราชการและระบบข้าราชการพลเรือน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในปัจจุบัน และรองรับทิศทางการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยการยกร่างพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนขึ้นใหม่ และยังมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน
- (4) เป็นผู้บุกเบิกการวางระบบการวางแผนพัฒนาอุดมศึกษาและระบบงานวิจัยสถาบัน และสารสนเทศการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

- (5) เป็นผู้บุกเบิกการจัดการศึกษาระดับปริญญาที่บูรณาการการเรียนกับการทำงานในรูปแบบของสหกิจศึกษา (Cooperative Education : Work integrated learning) ในประเทศไทย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก (ม.ป.ช.)
- มหาวิชมงกุฎ (ม.ว.ม.)
- ทูตียจุลจอมเกล้าวิเศษ (ท.จ.ว.)
- Grand Decoration of Honour in Gold with Star (สาธารณรัฐออสเตรีย)